

ROYAUME DE BELGIQUE.

KONINKRIJK BELGIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre des vacations, saisi par le Ministre des Finances, le 18 juin 1979, d'une demande d'avis sur un projet de loi "tendant à modifier les articles 71, 73, 91 et 101 du Livre 1er, Titre V, du Code de commerce", amendé par le Ministre le 19 juillet 1979, a donné le 23 juillet 1979 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, de 18e juni 1979 door de Minister van Financiën verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "tot wijziging van de artikelen 71, 73, 91 en 101 van Boek 1, Titel V van het Wetboek van koophandel", door de Minister op 19e juli 1979 geamendeerd, heeft de 23e juli 1979 het volgend advies gegeven :

Le projet appelle les observations suivantes :

INTITULE.

L'intitulé serait mieux rédigé comme suit :

"Projet de loi modifiant le Livre premier, Titre V, du Code de commerce".

Article ler.

L'article 71 du titre V prévoit qu'il faut, pour figurer au tableau des agents de change d'une bourse ...

"1° Etre Belge et jouir de ses droits civils".

Après sa modification par l'article ler du projet, le 1° de l'article 71 se lirait comme suit :

"1° être Belge ou être une personne physique ressortissant d'un autre Etat membre de la Communauté économique européenne et jouir de ses droits civils".

Cette rédaction est peu harmonieuse.

Le contexte ne laissant aucun doute quant à la qualité de personne physique exigée du candidat agent de change, la rédaction suivante est proposée pour l'article ler :

"Article ler.-

L'article 71, alinéa ler, 1°, du livre premier, titre V, du Code de commerce est remplacé par le texte suivant :

"1° être un ressortissant d'un Etat membre de la Communauté économique européenne et jouir de ses droits civils".

Article 2.

1. L'ancien associé dont le nom a figuré dans la raison sociale d'une société en nom collectif ou d'une société en commandite simple, était nécessairement "indéfiniment responsable". Ces derniers mots, qui figurent dans le texte proposé, sont par conséquent superflus et doivent être omis.

Dans le texte néerlandais de l'alinéa ler du texte proposé pour l'article 73, le mot "verantwoordelijkheid" doit être remplacé par "aansprakelijkheid".

2. Le texte du projet soumet le maintien du nom de l'associé démissionnaire dans la raison sociale d'une société d'agents de change au "contrôle" de la Commission de la bourse et à l' "accord" de l'intéressé.

Le terme "contrôle" est ici ambigu. S'il s'agit d'une autorisation, c'est ce terme qui devrait être employé. Si, comme le texte de l'Exposé des motifs le donne à penser, il s'agit d'un simple rappel de la mission générale que la Commission de la bourse tient des articles

.../...

93 et 94 du livre Ier, titre V, du Code de commerce, les mots "sous le contrôle de la Commission de la bourse et" sont superflus et doivent être omis.

3. Le nom étant hors du commerce, le maintien du nom d'un ancien associé dans la raison sociale ne peut faire l'objet d'un contrat entre cet ancien associé et la société.

A défaut de disposition dérogatoire dans le projet, les questions suscitées par la permanence du maintien du nom d'un ancien associé dans la raison sociale seront réglées selon le droit commun. Cela implique le droit de l'ancien associé lui-même et, après son décès, de ses descendants portant son nom, de retirer, pour de justes motifs, l'accord donné; l'exercice de ce droit et le contrôle d'un retrait abusif sont de la compétence des tribunaux civils.

Si l'intention du Gouvernement était de subordonner le maintien du nom d'un ancien associé dans la raison sociale à une autorisation de la Commission de la bourse, il faudrait, le cas échéant, attribuer à cette commission le pouvoir de retirer l'autorisation donnée.

4. Par ailleurs, contrairement à ce que l'Exposé des motifs paraît annoncer, le texte du projet ne règle pas la situation résultant du décès inopiné de l'associé qui aurait voulu que son nom soit conservé dans la raison sociale.

.../...

5. A l'alinéa 2 du texte proposé (texte résultant de l'amendement), les mots "un avis qui précise la responsabilité des associés et personnes dont le nom figure dans la raison sociale" devraient être remplacés par les mots "un avis qui mentionne les personnes dont le nom figure dans la raison sociale et, parmi celles-ci, celles qui sont associés responsables".

6. L'alinéa 2 (devenant 4) ne traduit pas exactement l'intention du Gouvernement, telle qu'elle ressort de l'Exposé des motifs. Le texte suivant est proposé :

"Le nom de l'ancien associé, d'une part, et ceux de tous les associés indéfiniment et solidairement responsables, d'autre part, doivent être mentionnés sur les borderaux de toutes opérations ainsi que dans toutes les publications, lettres et autres documents émanant de la société et à destination de tiers, de manière à faire apparaître ceux des associés qui sont indéfiniment et solidairement responsables des engagements de la société".

Article 3.

La phrase liminaire devrait être rédigée comme suit :

"A l'article 91 du livre premier, titre V, du même Code, modifié par les arrêtés royaux n° 178 du 20 juin 1935 et n° 61 du 10 novembre 1967, sont apportées les modifications suivantes : ".

.../...

Article 4.

Cet article devrait être rédigé comme suit :

"Dans l'article 101, alinéa 2, du livre premier, titre V, du même Code, modifié par l'arrêté royal n° 178 du 20 juin 1935, les mots "dix ans" sont remplacés par "cinq ans".

Bij het ontwerp is het volgende op te merken :

OPSCHRIFT.

Een betere lezing voor het opschrift zou zijn :

"Ontwerp van wet tot wijziging van Boek I, Titel V, van het Wetboek van Koophandel".

Artikel 1.

Volgens artikel 71 van titel V moet men, om voor te komen op de lijst van de wisselagenten van een beurs ...

1° Belg zijn en in het bezit zijn van zijn burgerlijke rechten".

Na wijziging volgens artikel 1 van het ontwerp zou 1° van artikel 71 er als volgt uitzien :

"1° Belg zijn of een fysieke persoon zijn die onderdaan is van een andere Lid-Staat van de Europese Economische Gemeenschap en in het bezit zijn van zijn burgerlijke rechten".

Die redactie levert een weinig harmonisch geheel op.

Dat de kandidaat-wisselagent een natuurlijke persoon moet zijn, blijkt zonder ruimte voor twijfel uit het tekstverband. Daarom wordt voorgesteld, artikel 1 als volgt te lezen :

.../...

"Artikel 1.-

Artikel 71, eerste lid, 1°, van boek I, titel V, van het Wetboek van Koophandel wordt door de volgende tekst vervangen :

"1° onderdaan zijn van een Lid-Staat van de Europese Economische Gemeenschap en het genot hebben van zijn burgerlijke rechten".

Artikel 2.

1. De gewezen vennoot wiens naam voorkwam in de firma van een vennootschap onder firma of van een vennootschap bij eenvoudige geldschieting, was noodzakelijkerwijs "onbepaald (of, zoals het ontwerp zegt, "onbeperkt") aansprakelijk". De woorden "onbeperkt aansprakelijke" in het ontwerp zijn dus overbodig en moeten vervallen.

In het eerste lid van de voor artikel 73 voorgestelde tekst moet de term "verantwoordelijkheid" worden vervangen door "aansprakelijkheid".

2. Volgens het ontwerp mag de naam van de uitgetreden vennoot in de firma van een vennootschap van wisselwagenten slechts behouden blijven onder "toezicht" van de Beurscommissie en met de "toestemming" van de belanghebbende.

De term "toezicht" is hier dubbelzinnig. Wordt een machtiging bedoeld, dan moet dat zo worden genoemd. Wordt, zoals uit de memorie van toelichting opgemaakt lijkt te kunnen

.../...

worden, alleen maar de algemene taak gememoreerd die door de artikelen 93 en 94 van boek I, titel V, van het Wetboek van Koophandel aan de Beurscommissie is opgedragen, dan zijn de woorden "onder toezicht van de Beurscommissie" overbodig en moeten ze vervallen.

3. Aangezien de naam buiten de handel blijft, is over het behoud van de naam van een gewezen vennoot in de firma geen contract tussen die gewezen vennoot en de vennootschap mogelijk.

Bij gebreke van een afwijkingsbepaling in het ontwerp zullen de problemen waartoe het behouden blijven van de naam van een gewezen vennoot in de firma aanleiding geeft, volgens het gemeen recht geregeld worden. Dat houdt voor de gewezen vennoot en, na zijn overlijden, voor zijn nakomelingen die zijn naam dragen, het recht in om de gegeven toestemming om gegronde redenen in te trekken; de uitoefening van dat recht en het toezicht op ongegronde intrekking staan ter kennisneming van de burgerlijke rechtbank.

Is de Regering voornemens, aan het behoud van de naam van een gewezen vennoot in de firma de voorwaarde te verbinden dat de Beurscommissie daartoe machtiging heeft gegeven, dan zou aan die commissie ook de bevoegdheid tot het intrekken van de gegeven machtiging moeten worden verleend.

4. Voor het overige treft het ontwerp, in tegenstelling met hetgeen de memorie van toelichting in het vooruitzicht lijkt te stellen, geen regeling voor de situatie die ontstaat wanneer de vennoot die zijn naam in de firma behouden had willen zien, onverwachts is komen te overlijden.

.../...

5. In het tweede lid van de (geamendeerde) voorgestelde tekst zouden de woorden "een bericht ... dat de verantwoordelijkheid van de vennoten en van de personen van wie de naam in de firma voorkomt nauwkeurig omschrijft" moeten worden vervangen door "een bericht ... waarin worden vermeld de personen wier naam in de firma voorkomt en, onder die personen, degenen die aansprakelijke vennoten zijn".

6. In het tweede (dat wordt dus het vierde) lid is de bedoeling van de Regering, zoals die uit de memorie van toelichting blijkt, niet nauwkeurig verwoord. De volgende tekst wordt voorgesteld :

"De naam van de gewezen vennoot eensdeels en de namen van de onbepaald en hoofdzakelijk aansprakelijke vennoten anderdeels moeten worden vermeld op de borderellen van alle verrichtingen en in alle van de vennootschap uitgaande en voor derden bestemde publikaties, brieven en andere documenten, derwijze dat blijkt wie van de vennoten onbepaald en hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de verbintenissen van de vennootschap".

Artikel 3.

De inleidende volzin leze men als volgt :

"In artikel 91 van boek I, titel V, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de koninklijke besluiten nr. 178 van 20 juni 1935 en nr. 61 van 10 november 1967, worden de volgende wijzigingen aangebracht : ".

.../...

Artikel 4.

Dit artikel leze men als volgt :

"In artikel 101, tweede lid, van boek I, titel V, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 178 van 20 juni 1935, worden de woorden "tien jaren" vervangen door "vijf jaar".

La chambre était composée de

Messieurs : F. REMION, président,
de Heren : voorzitter,

P. TAPIE, président de chambre,
kamervoorzitter,

H. ROUSSEAU, conseiller d'Etat,
staatsraad,

P. DE VISSCHER, assesseurs de la
section de législation,
F. RIGAUX, bijzitters van de
afdeling wetgeving,

Madame : A. MELCHIOR, greffier.
Mevrouw : griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. TAPIE.

Le rapport a été présenté par M. G. PIQUET, premier auditeur.

De kamer was samengesteld uit

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. TAPIE.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. PIQUET, eerste auditeur.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER, LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

A. MELCHIOR,
Greffier assumé.
Toegevoegd griffier.

F. REMION.